

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИДІВ ТУРИЗМУ ВІДПОВІДНО ДО ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ (ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ)

КУЛИНЯК Ігор

кандидат економічних наук, доцент
Національний університет «Львівська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0002-8135-4614>
ihor.y.kulyniak@lpnu.ua

Туризм є багатогранним явищем, що охоплює різноманітні види діяльності та має значний вплив на економіку, інтегруючи різні сектори матеріального й нематеріального виробництва. Метою статті є удосконалення класифікації туризму шляхом аналізу взаємозв'язку туризму з галузями економіки (видами економічної діяльності), визначення напрямів їхньої взаємодії та виокремлення основних видів туризму за метою, які формуються на основі цих взаємозв'язків. У статті досліджено підходи науковців до класифікації туризму за різними критеріями, що дозволило об'єднати їх у групи, такі як соціально-економічні та правові критерії; організація туристичної подорожі та спосіб надання туристичних послуг; логістика, інфраструктура та географічні критерії та часові критерії. Наведено розподіл видів економічної діяльності на матеріальне та нематеріальне виробництво. Обґрунтовано, що відсутність окремої секції для позначення туризму свідчить про те, що туризм є міжгалузеву сферою, яка охоплює послуги транспорту, розваги, відпочинок, культуру, тимчасове розміщування, організацію харчування тощо. Наведено секції Класифікатора видів економічної діяльності (КВЕД-2010 / NACE Rev.2), які найповніше представляють туризм. У статті досліджено міжгалузеву природу туризму через призму його взаємодії з видами економічної діяльності згідно КВЕД-2010 (NACE Rev.2). Віднесення того чи іншого виду туризму до певної галузі визначено залежно від вкладу цієї галузі в розвиток туризму чи найбільшу взаємодію з відповідним видом туризму. Висвітлено основні напрями взаємозв'язків туризму із секціями КВЕД-2010 (NACE Rev.2). Запропоновано деталізовану класифікацію видів туризму за метою туристської подорожі відповідно до галузей економіки (видів економічної діяльності), що дає змогу точніше оцінити роль туризму в економіці. Отримані результати сприяють поглибленню розуміння туризму як міжгалузевої категорії та формуванню ефективної стратегії управління його розвитком. Отримані результати можуть бути використані органами державного управління, бізнесом та науковцями для забезпечення сталого розвитку туризму.

Ключові слова: сфера туризму, галузь туризму, галузь економіки, туризм, вид економічної діяльності, Класифікатор видів економічної діяльності, мета туристичної подорожі.

CLASSIFICATION OF TOURISM ACCORDING TO ECONOMIC SECTORS (TYPES OF ECONOMIC ACTIVITY)

KULYNIAK Ihor

Lviv Polytechnic National University

Tourism is a multifaceted phenomenon that encompasses various types of activities and has a significant impact on the economy, integrating various sectors of tangible and intangible production. The aim of the article is to improve the classification of tourism by analyzing the relationship between tourism and sectors of the economy (types of economic activity), determining the directions of their interaction and identifying the main types of tourism by purpose, which are formed on the basis of these relationships. The article examines the approaches of scientists to the classification of tourism according to various criteria, which allowed them to be combined into groups, such as socio-economic and legal criteria; organization of tourist travel and the method of providing tourist services; logistics, infrastructure and geographical criteria and time criteria. The division of economic activities into tangible and intangible production is presented. It is substantiated that the absence of a separate section for the designation of tourism indicates that tourism is an interdisciplinary field that includes transport services, entertainment, recreation, culture, temporary accommodation, catering, etc. The sections of the Classifier of Economic Activities (NACE Rev.2) that most fully represent tourism are presented. The article examines the inter-sectoral nature of tourism through the prism of its interaction with types of economic activity according to NACE Rev.2. The assignment of a particular type of tourism to a particular industry is determined depending on the contribution of this industry to the development of tourism or the greatest interaction with the corresponding type of tourism. The main areas of tourism's relationships with sections of NACE Rev.2 are highlighted. A detailed classification of tourism types by the tourist travel purpose according to the economic sectors (types of economic activity) is proposed, which allows a more accurate assessment of the role of tourism in the economy. The results obtained contribute to a deeper understanding of tourism as an inter-sectoral category and the formation of an effective strategy for managing its development. The results obtained can be used by government agencies, business and scientists to ensure sustainable development of tourism.

Keywords: tourism sector, tourism industry, economic sector, tourism, type of economic activity, Classifier of types of economic activity, purpose of tourist trip.

**ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ
ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ**

Туризм є багатогранною сферою, яка взаємодіє з різними галузями економіки, проте існуючі підходи до його класифікації не завжди враховують специфіку взаємозв'язків із секторами матеріального і нематеріального виробництва. Це ускладнює аналіз впливу туризму на економіку та управління його розвитком. Необхідно розробити більш деталізовану класифікацію туризму за видами економічної діяльності, що дозволить точніше визначити його роль у розвитку різних секторів і сприяти ефективному управлінню галуззю.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Класифікація туризму є однією з основних тем сучасних досліджень у сфері туризмології. Дослідження демонструють наявність значної кількості підходів до класифікації туризму. Основні критерії класифікації туризму, які подаються у наукових джерелах [1; 2; 3; 4; 5], можна згрупувати у такі групи:

1. Соціально-економічні та правові критерії:
 - віковий критерій;
 - соціальний статус учасників;
 - соціально-демографічні характеристики споживачів;
 - джерела фінансування;
 - законність.
2. Організація туристичної подорожі та спосіб надання туристичних послуг:
 - організаційна форма;
 - спосіб організації туру;
 - спосіб замовлення туру;
 - суб'єкт організації подорожі;
 - кількість учасників туру.
3. Логістика, інфраструктура та географічні критерії:
 - спосіб пересування;
 - спосіб розміщення;
 - територіальна ознака та логістика;
 - національна приналежність;
 - характер географічного середовища.
4. Часові критерії:
 - сезонність;
 - тривалість туристичної поїздки.

У Законі України «Про туризм» [6] наведено таку класифікацію видів туризму: дитячий; молодіжний; сімейний; для осіб похилого віку; для інвалідів; культурно-пізнавальний; лікувально-оздоровчий; спортивний; релігійний; екологічний (зелений); сільський; підводний; гірський; пригодницький; мисливський; автомобільний; самодіяльний.

Найпоширенішим критерієм, який застосовується науковцями та практиками [1; 2; 4] для виокремлення видів туризму – це мета подорожі (мотив чи потреба, які зумовлюють туристську подорож). За цією ознакою виокремлюють такі види туризму: гастрономічний, діловий, дослідницький, екологічний, екстремальний, етнічний, індустріальний, історичний, культурний (культурно-пізнавальний), лікувальний (медичний), мисливський, навчальний, науковий, ностальгічний, оздоровчий, патріотичний, побутовий, подієвий, промисловий, рекреаційний, релігійний (паломницький), розважальний, сільський («зелений»), спортивний, спортивний, темний, шопінг-туризм та багато інших.

За даними ВТО, найпоширенішою метою подорожування є бажання відпочити та розважитись (60% від загального потоку подорожуючих). Ця мета реалізується такими видами туризму, як рекреаційний, який сполучається з культурно-пізнавальним, здійснюваним задля знайомства з історією, культурою, архітектурними та природними пам'ятками іншої місцевості; агро- або «зеленим туризмом» та подібними напрямками; екологічним, мисливством та рибальством; спортивно-оздоровчим туризмом, що передбачає активну форму проведення дозвілля (гірсько-пішохідний, водний, велосипедний та інші підвиди); етнічним (відвідування родичів, друзів та знайомих або місця походження родини). Реалізація певної професійної мети, що не носить комерційного характеру, закладена в конгресно-науковий (участь у наукових заходах: конференціях, симпозіумах, конгресах тощо), діловий або бізнес-туризм для участі в переговорах, нарадах, державно-політичних подіях, ярмарках, виставках, фестивалях, спортивний для учасників спортивних змагань чи уболівальників, на які припадає майже 30% подорожей. Решта туристів (близько 10%) подорожує з релігійною метою (паломництво), з метою лікування (курортно-лікувальний туризм), навчання тощо [3]. Як зазначає В. Ковешніков [1], на практиці дуже часто мають місце комбіновані тури, що поєднують в одній подорожі кілька видів туризму, обумовлених різними потребами туристів, наприклад часто поєднуються рекреаційний і пізнавальний, спортивний і рекреаційний види тощо.

Останнім часом спостерігається зростання уваги до нових видів туризму, що з'явилися під впливом глобалізаційних процесів, технологічного розвитку, цифровізації та змін у споживчих уподобаннях. Науковці активно вивчають нові напрями, такі як екотуризм, гастрономічний, аграрний, медичний, освітній та космічний туризм. Зокрема, у роботах сучасних дослідників (наприклад, О. Головня [7], І. Соловій, О. Адамовський, Ю. Бурда [8] та інших) наголошується на популярності сталого туризму, який спрямований на мінімізацію впливу на довкілля та збереження місцевої культури. У наукових публікаціях (С. Дичковський [9], І. Ящишина [10], І. Кулиняк, О. Корпало [11]) усе частіше аналізується вплив цифрових технологій на формування віртуального та смарт-туризму. Вчені, такі як С. Цвілій, О. Жилко та В. Зайцева [12], зазначають, що для післявоєнного відновлення та розвитку туризму в Україні необхідно розробляти туристичні продукти для їх реалізації у новому цифровому середовищі, яке має розкриває потенціал та можливості вітчизняних туристичних дестинацій, територій локацій.

ВИДЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Враховуючи різноманітність підходів до класифікації туризму та стрімкий розвиток економіки, глобалізаційних процесів, впровадження цифрових технологій тощо, необхідно вдосконалити методологію типологізації туризму за новими критеріями, зокрема за галузями економіки (видами економічної діяльності), забезпечуючи точніше відображення взаємозв'язків між галузями економіки та туристичною діяльністю, а також розробляти механізми для моніторингу цих взаємодій і впливу на розвиток туризму.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті – удосконалення класифікації туризму шляхом аналізу взаємозв'язку туризму з галузями економіки (видами економічної діяльності), визначення напрямів їхньої взаємодії та виокремлення основних видів туризму за метою, які формуються на основі цих взаємозв'язків.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБҐРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Погоджуємося із дослідниками К. Телюк, М. Гнатишин та Н. Гринчук [13], що у наш час туризм перетворюється на масове явище і стає однією з найбільш високоприбуткових і динамічних галузей світової економіки. Характерною особливістю туристично-рекреаційної сфери є її інтеграція з понад 50 суміжними галузями, такими як культура, мистецтво, наука, освіта, спорт, готельний бізнес, медицина, торгівля, харчування, транспорт тощо. Кожна країна, регіон чи місто прагнуть популяризувати свої туристичні переваги. Сучасний туризм існує в умовах конкуренції, і для того, щоб він став ключовим напрямом розвитку економіки та суспільного життя, необхідна координація зусиль різних галузей і підприємств.

Згідно Господарського кодексу України [14], сукупність усіх виробничих одиниць, які здійснюють переважно однакові або подібні види виробничої діяльності, складає галузь. Загальна класифікація галузей економіки є складовою частиною єдиної системи класифікації і кодування техніко-економічної і статистичної інформації, яка використовується суб'єктами господарювання та іншими учасниками господарських відносин, а також органами державної влади та органами місцевого самоврядування в процесі управління господарською діяльністю.

Для конкретних статистичних потреб в Україні використовується національний класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) [15], що базується на європейських класифікаціях, зокрема NACE (Nomenclature of Activities European Community (Rev.2, 2006)). Класифікація видів економічної діяльності (далі – КВЕД / NACE Rev.2) установлює основи для підготовки та поширення статистичної інформації за видами економічної діяльності. Основний принцип КВЕД полягає в об'єднанні підприємств, що виробляють подібні товари чи послуги або використовують подібні процеси для створення товарів чи послуг (тобто сировину, виробничий процес, методи або технології), у групи. Об'єктами класифікації у КВЕД є види економічної діяльності юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців, що їх на вищих рівнях класифікації групують у галузі. Користуючись терміном «галузь», треба враховувати, що подібність видів економічної діяльності не є чітко визначеною категорією і для різних цілей її можна розглядати як у більш загальному, так і в конкретному контексті. Так, наприклад, цілком правомірно розглядати в загальному контексті як галузі економіки сільське господарство або переробну промисловість. Найбільш узагальнені угруповання видів економічної діяльності на рівні секцій КВЕД дають змогу виділити основні галузі економіки..

В Україні економіка класифікується за кількома основними сферами, серед яких виділяють виробничу та невиробничу (сферу послуг). Згідно Господарського кодексу України [14], до сфери матеріального виробництва належать галузі, які визначаються видами діяльності, що створюють, відновлюють або знаходять матеріальні блага (продукцію, енергію, природні ресурси), а також продовжують виробництво у сфері обігу (реалізації) шляхом переміщення, зберігання, сортування, пакування продукції чи інших видів діяльності. Усі інші види діяльності у своїй сукупності становлять сферу нематеріального виробництва (невиробничу сферу). О. Алексєєв [16] до матеріального виробництва відносить промисловість,

сільське та лісове господарство, вантажний транспорт, зв'язок, торгівлю, будівництво тощо. До невиробничої сфери – охорону здоров'я, культуру та мистецтво, фізичну культуру та соціальне забезпечення, діяльність органів апарату управління тощо.

Згідно з класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД-2010 / NACE Rev.2) [15], розподіл галузей економіки (видів економічної діяльності) на матеріальне та нематеріальне виробництво можна визначити так:

Матеріальне виробництво:

- сільське, лісове та рибне господарство (секція А);
- промисловість, включаючи добувну, переробну промисловість, постачання електроенергії, газу, води (секції В, С, D, E);
- будівництво (секція F);
- транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність (секція H);
- оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (секція G).

Нематеріальне виробництво:

- тимчасове розміщення й організація харчування (секція I);
- інформація та телекомунікації (секція J);
- фінансова та страхова діяльність (секція K);
- операції з нерухомим майном (секція L);
- професійна, наукова та технічна діяльність (секція M);
- діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (секція N);
- державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування (секція O);
- освіта (секція P);
- охорона здоров'я та надання соціальної допомоги (секція Q);
- мистецтво, спорт, розваги та відпочинок (секція R);
- надання інших видів послуг (секція S).

Відсутність окремої секції для позначення туризму свідчить про те, що туризм є міжгалузевою сферою, яка охоплює послуги транспорту, розваги, відпочинок, культуру, тимчасове розміщення, організацію харчування тощо. У КВЕД-2010 найповніше туризм представлений у декількох секціях, залежно від виду діяльності [15]:

1. Секція N (Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування):

Розділ 79 «Діяльність туристичних агентств, туристичних операторів, надання інших послуг бронювання та пов'язана з цим діяльність». Цей розділ включає діяльність агентств з організації подорожей, перевезення та розміщення в засобах тимчасового розміщення туристів і мандрівників, організації та проведення турів, які продають туристичні агентства або безпосередньо агенти, такі як туристичні оператори. Цей розділ також включає інші види діяльності, пов'язані з туристичними послугами, у т.ч. бронювання. Діяльність туристичних гідів і просування туристичних послуг також включені до цього розділу. Розділ 79 представлений двома групами:

Група 79.1 «Діяльність туристичних агентств і туристичних операторів». Ця група включає діяльність агентств з організації подорожей, перевезення та розміщення в засобах тимчасового розміщення туристів і мандрівників, організації та проведення турів, які продають туристичні агентства або безпосередньо агенти, такі як туристичні оператори.

Група 79.9 «Надання інших послуг бронювання та пов'язана з цим діяльність». Цей клас включає: інші послуги з бронювання, пов'язані з туристичними послугами, зокрема бронювання транспорту, готелів, ресторанів, прокату машин, розважальних, спортивних заходів тощо; надання інших послуг, пов'язаних зі службою попередніх замовлень; продаж квитків на театральні, спортивні та інші розважальні заходи; послуги з надання підтримки та допомоги приїжджим, зокрема надання інформації щодо турів та послуги туристичних гідів; діяльність, спрямовану на розвиток туризму.

2. Секція I (Тимчасове розміщення й організація харчування):

Розділ 55 «Тимчасове розміщення». Цей розділ включає надання місць для короткострокового проживання для розміщення відряджених та інших приїжджих; надання довгострокового проживання для студентів, робочих і подібних груп населення. Деякі засоби розміщення надають тільки помешкання, а інші разом з помешканням пропонують послуги харчування та відпочинку.

Розділ 56 «Діяльність із забезпечення стравами та напоями». Цей розділ включає діяльність з обслуговування їжею та напоями за умови, що їжу та напої споживають на місці у традиційних ресторанах, ресторанах самообслуговування або швидкого обслуговування, що працюють як постійно, так і тимчасово, з наданням місць для сидіння або без їх надання. При класифікуванні одиниць вирішальним чинником є те, що пропонується їжа, придатна для негайного споживання на місці, а не тип закладу, що її пропонує.

Оскільки туризм є міжгалузевою сферою, то він взаємодіє з іншими галузями, які представлені у КВЕД-2010 певним чином, наприклад: продаж туристам сувенірів та туристичного спорядження (Секція G «Оптова та роздрібна торгівля»), транспортні послуги забезпечують перевезення туристів (Секція H «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність»), послуги з просування турів, онлайн-

бронювання та інформаційна підтримка (Секція J «Інформація та телекомунікації»), туристам пропонуються розважальні програми, екскурсії, культурні заходи (Секція R «Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок») тощо. Тобто туризм об'єднує діяльності різних секцій для створення комплексного туристичного продукту.

Як було вище сказано, що найпоширенішим критерієм, який застосовується науковцями та практиками для виокремлення видів туризму – це мета подорожі, то, враховуючи, що туризм є міжгалузевою сферою та охоплює діяльність у різних галузях економіки, пропонуємо взяти ці види туризму за основу та співвіднести їх відповідно до галузі економіки (виду економічної діяльності). Віднесення того чи іншого виду туризму до певної галузі будемо визначати залежно від вкладу цієї галузі в розвиток туризму чи найбільшу взаємодію з відповідним видом туризму.

У табл. 1 представлено пропоновану класифікацію видів туризму відповідно до галузей економіки (видів економічної діяльності) на основі їх взаємодії та взаємовпливу.

Таблиця 1

Класифікація видів туризму відповідно до галузей економіки (видів економічної діяльності)

Секція	Назва	Напрями взаємодії секцій з туризмом	Види туризму, у яких взаємодія найсильніша
A	Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	Організація аграрного туризму, екологічних подорожей, полювання, рибальства, проживання у сільських місцевостях	Сільський туризм, агротуризм, зелений туризм, еготуризм, рибальський туризм
B	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	Туристичні екскурсії на кар'єри чи шахти, індустріальні подорожі	Промисловий туризм, індустріальний туризм
C	Переробна промисловість	Відвідування майстерень народних ремесел, промислових туристичних об'єктів, зокрема виноробень, пивоварень	Промисловий туризм, гастрономічний туризм, культурний туризм, винний туризм, пивний туризм
D	Постачання електроенергії, газу, пари	Туристичні екскурсії на електростанції чи об'єкти альтернативної енергетики, забезпечення туристичних об'єктів енергетичними ресурсами	Науково-пізнавальний туризм, індустріальний туризм, екологічний туризм, сталий туризм
E	Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	Туристичні екскурсії на очисні споруди, забезпечення гігієнічних умов для туристів	Екологічний туризм, водний туризм, науково-пізнавальний туризм
F	Будівництво	Відвідування архітектурних пам'яток, історичних споруд, будівництво туристичної інфраструктури	Архітектурний туризм, історико-культурний туризм, курортний туризм, готельний туризм, відпочинково-пізнавальний туризм, екскурсійний туризм
G	Оптова та роздрібна торгівля	Продаж туристам сувенірів, туристичного обладнання, шопінг	Шопінг-туризм, сувенірний туризм
H	Транспорт, складське господарство	Перевезення туристів, організація логістики	Транспортний туризм, екскурсійний туризм
I	Тимчасове розміщування й організація харчування	Проживання в готелях чи інших засобах розміщування, організація харчування туристів, дегустація національної кухні	Гастрономічний туризм, відпочинковий туризм, готельний туризм
J	Інформація та телекомунікації	Онлайн-бронювання, мобільні додатки, навігації, інформаційна підтримка туристів, реклама туристичних послуг	Цифровий туризм, інформаційний туризм, віртуальний туризм, смарт-туризм
K	Фінансова та страхова діяльність	Надання фінансових послуг туристам (страхування, банківське обслуговування, оплата турів, конвертація валют)	Страховий туризм, діловий туризм
L	Операції з нерухомим майном	Оренда житла для туристів, інвестиції у розвиток туристичної інфраструктури	Інвестиційний туризм, житловий туризм
M	Професійна, наукова та технічна діяльність	Організація конференцій, семінарів, виставок, ділових поїздок, навчальних турів	Діловий туризм, науковий туризм
N	Діяльність у сфері адміністративного обслуговування	Організація турів та дозвільних процедур для туристів, візова підтримка, бронювання послуг	Організований туризм
O	Державне управління та оборона	Державне управління розвитком туристичних напрямів, забезпечення безпеки туристів, офіційні поїздки	Екологічний туризм, історичний туризм, воєнний туризм, військовий туризм, дипломатичний туризм
P	Освіта	Організація освітніх подорожей та програм для туристів, навчальних турів та освітніх стажувань, академічних обмінів, участь у семінарах і конференціях	Освітній туризм, пізнавальний туризм
Q	Охорона здоров'я та соціальна допомога	Медичне обслуговування туристів, санаторно-курортне лікування	Медицинський туризм, лікувально-оздоровчий туризм, стоматологічний туризм, wellness-туризм
R	Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	Організація мистецьких та спортивних подій, фестивалів, розважальних заходів, культурних програм для туристів, функціонування закладів культури та відпочинку	Культурний туризм, спортивний туризм, розважальний туризм, відпочинковий туризм, літературний туризм, фестивальний туризм
S	Надання інших видів послуг	Надання супутніх послуг для туристів, таких як прокат, перукарня, фотографія, перекладачі, масажі тощо	Розважальний туризм, СПА-туризм

Джерело: запропоновано автором

Варто зазначити, що деякі галузі економіки, такі як транспорт, готельно-ресторанне обслуговування, культура, охорона здоров'я та інші, мають безпосередній вплив на розвиток туризму, сприяючи розширенню різних видів туристичних послуг. Це вказує на важливість комплексного підходу до управління та підтримки туризму в рамках різних галузей економіки для забезпечення його сталого розвитку.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Туризм є міжгалузевою сферою, яка об'єднує різні галузі економіки, інтегруючи як матеріальне, так і нематеріальне виробництво. Аналіз взаємодії туризму з галузями економіки (видами економічної діяльності) дозволяє глибше зрозуміти зв'язки туризму з іншими галузями, що сприяє формуванню різноманітних його видів. Для ефективного управління та розвитку туризму необхідно вдосконалювати його класифікацію, враховуючи сучасні виклики та багатогранність впливів.

Подальші дослідження мають зосереджуватися на створенні методологій моніторингу взаємодії туризму з економікою та забезпеченні його сталого розвитку.

Література

1. Ковешніков В.С., Лифіренко О.С., Стукальська Н.М. Питання класифікації в сфері туризму. *Економіка та держава*. 2016. № 6. С. 29-31.
2. Романова А.А. Види туризму та їх класифікація у контексті сучасних тенденцій розвитку туристичної індустрії. *Економіка і регіон*. 2017. № 4. С. 13-19.
3. Красавцева Л.Ю. Типологічні особливості туристичної діяльності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 17. С. 145-147.
4. Огієнко А.В. Видові ознаки класифікації туризму: регіональний аспект. *Modern economics*. 2020. № 20. С. 167-174. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V20\(2020\)-27](https://doi.org/10.31521/modecon.V20(2020)-27)
5. Семенов В.Ф., Маснюк Д.Р. Сутнісні детермінанти, принципи та класифікація туризму. *Науковий вісник Львівської академії. Серія: Економіка, менеджмент та право*. 2022. Вип. 6. С. 113-119. DOI: <https://doi.org/10.33251/2707-8620-2022-6-113-119>
6. Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 року № 324/95-ВР із змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
7. Головня О.М. Забезпечення розвитку сталого туризму в умовах глобальних екологічних викликів. *Бізнес Інформ*. 2023. № 9. С. 152-161.
8. Соловій І.П., Адамовський О.М., Бурда Ю.А. Сертифікація сталого туризму: переваги та недоліки. *Економічний простір*. 2023. № 185. С. 110-114.
9. Дичковський С.І. Інкorporація віртуальних практик в систему віртуального туризму. *Культура і сучасність*. 2019. № 2. С. 16-24.
10. Ящишина І.В. Реалізація концепції смарт-туризму: світовий досвід та вітчизняна практика. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Економіка*. 2019. № 14. С. 54-59.
11. Кулиняк І.Я., Корпало О.А. Інноваційні тренди цифровізації бізнес-процесів суб'єктів туристичної діяльності. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2023. Вип. 4(110). С. 100-106. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2023-4-15>.
12. Цвілій С.М., Жилко О.В., Зайцева В.М. Використання цифрових технологій в післявоєнному відновленні індустрії туризму. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2023. Вип. 3. С. 21-25.
13. Телюк К.Ф., Гнатишин М.С., Гринчук Н.В. Розвиток туристичної галузі Львівської області як складової частини туристичної сфери України. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2016. Вип. 26.6. С. 175-184.
14. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV із змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
15. Класифікація видів економічної діяльності. ДК 009:2010. Національний класифікатор України. К., 2020. https://stat.gov.ua/sites/default/files/2023-08/Класифікація%20видів%20економічної%20діяльності_0.pdf
16. Алексеев О.Г. Аналіз та співвідношення термінів «фармацевтична галузь» та «фармацевтична сфера» як об'єктів адміністративно-правової охорони. *Адвокат*. 2010. № 8. С. 39-42.

References

1. Koveshnikov, V.S., Lifirenko, O.S., Stukalska, N.M. (2016). Pytannia klasyfikatsii v sferi turizmu [Classification issues in the field of tourism]. *Economy and State*, 6, 29-31.
2. Romanova, A.A. (2017). Vydy turizmu ta yikh klasyfikatsiia u konteksti suchasnykh tendentsii rozvytku turindustrii [Types of tourism and their classification in the context of modern trends in the development of the tourism industry]. *Economy and Region*, 4, 13-19.
3. Krasavtseva, L.Yu. (2014). Typolohichni osoblyvosti turystychnoi diialnosti [Typological features of tourism activity]. *Investments: practice and experience*, 17, 145-147.
4. Ohienko, A.V. (2020). Vydovi oznaky klasyfikatsii turizmu: rehionalnyi aspekt [Specific features of tourism classification: regional aspect]. *Modern economics*, 20, 167-174. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V20\(2020\)-27](https://doi.org/10.31521/modecon.V20(2020)-27)

-
5. Semenov, V.F., Masniuk, D.R. (2022). Sutnisni determinanty, pryntsyropy ta klasyfikatsiia turyzmu [Essential determinants, principles and classification of tourism]. *Scientific Bulletin of the Flight Academy. Series: Economics, Management and Law*, 6, 113-119. DOI: <https://doi.org/10.33251/2707-8620-2022-6-113-119>
 6. Pro turizm [On Tourism]: Law of Ukraine of September 15, 1995 No. 324/95-BP with amendments and supplements. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вп>
 7. Holovnia, O.M. (2023). Zabezpechennia rozvytku staloho turyzmu v umovakh hlobalnykh ekolohichnykh vyklykiv [Ensuring the development of sustainable tourism in the context of global environmental challenges]. *Business Inform*, 9, 152-161.
 8. Solovii, I.P., Adamovskiy, O.M., Burda, Yu.A. (2023). Sertyfikatsiia staloho turyzmu: perevahy ta nedoliky [Certification of sustainable tourism: advantages and disadvantages]. *Economic space*, 185, 110-114.
 9. Dychkovskiy, S.I. (2019). Inkorporatsiia virtualnykh praktyk v systemu virtualnogo turyzmu [Incorporation of virtual practices into the virtual tourism system]. *Culture and modernity*, 2, 16-24.
 10. Yashchyshyna, I.V. (2019). Realizatsiia kontseptsii smart-turyzmu: svitovyi dosvid ta vitchyzniana praktyka [Implementation of the concept of smart tourism: world experience and domestic practice]. *Scientific notes of the National University "Ostroh Academy". Series: Economics*, 14, 54-59.
 11. Kulyniak, I.Ya., Korpalo, O.A. (2023). Innovatsiini trendy tsyfrovizatsii biznes-protsesiv subiektiv turystychnoi diialnosti [Innovative trends in digitalization of business processes of tourism entities]. *Scientific Bulletin of Poltava University of Economics and Trade. Series "Economic Sciences"*, 4(110), 100-106. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2023-4-15>.
 12. Tsvilyi, S.M., Zhylko, O.V., Zaitseva, V.M. (2023). Vykorystannia tsyfrovyykh tekhnolohii v pisliavoiennomu vidnovlenni industrii turyzmu [The use of digital technologies in the post-war restoration of the tourism industry]. *Bulletin of Sumy National Agrarian University. Series: Economics and Management*, 3, 21-25.
 13. Teliuk, K.F., Hnatyshyn, M.S., Hrynychuk, N.V. (2016). Rozvytok turystychnoi haluzi Lvivskoi oblasti yak skladovoi chastyny turystychnoi sfery Ukrainy [Development of the tourism industry of Lviv region as a component of the tourism sector of Ukraine]. *Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine*, 26(6), 175-184.
 14. Hospodarskyi kodeks Ukrainy [Economic Code of Ukraine] dated January 16, 2003 No. 436-IV, as amended. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
 15. Klasyfikatsiia vydiv ekonomichnoi diialnosti [Classification of types of economic activity]. DK 009:2010. National Classifier of Ukraine. K., 2020. https://stat.gov.ua/sites/default/files/2023-08/Класификация%20видів%20економічної%20діяльності_0.pdf
 16. Alekseiiev, O.H. (2010). Analiz ta spivvidnoshennia terminiv «farmatsevtichna haluz» ta «farmatsevtichna sfera» yak obiektiv administratyvno-pravovoi okhorony [Analysis and correlation of the terms "pharmaceutical industry" and "pharmaceutical sphere" as objects of administrative and legal protection]. *Advocate*, 8, 39-42.